

Բէնիթի ըսած նաւը՝ Պիլպատէն հոս հաւաւ • 10 օր էր՝ որ անկից եւերէր : Խաւփուտանը կըստամէ, թէ խելը բաղմունքի Ֆրանսընէրու մասն առ Բօօլէ քաղաքը, ու իմ էլած օրս բոլորովին զապթ ըրին : (Դէն Սթաւ • - Մօնիէն :)

12 ին :

Քանիւներէն նաւ՝ իրենց երկաթները ու հալանները կորսնցուցին, պատճառաւ մէկ սաստիկ հովմը : Երկու նաւ ցամաքը զարկին ու կորսնցան : Աս սաստիկ հովմը՝ մէկ պատերազմի նաւը՝ ու մէյմալ վաճառականի, նաւահանգստէն դուրս գաց :

Երկու հատ ալ թղթաբեր նաւակներ ին կիւղէնուայէն հոս հասան : (Նոյն Մօնիէն :)

Ս Ա Ք Ս Ո Ն Ի Ա :

Վարի Եւպատի գեղեղերէն • 6 Յոննիսի :

Պատերազմին վերջի դիպունձներուն՝ էն ետքի խապարները, ասոնք են :

Մոսկովին զօրքերը՝ չիկըրցան արդէն Բրանսընի զօրքերուն ետ քաշվելը : Մոսկովի զօրքերուն անկարութիւնը՝ յայտնի կը ցըցնէ, թէ ինչպէս զարնովեցան Ֆրանսընէրէն՝ թէ ան աստիճ երբոր Մօքային վրէ դացին, և թէ իրենց ետ քաշվելու ատենը : Ֆրանսընէրը՝ զուրկ ըլլալով իրենց առջի վիճակէն, ու իրենց դէմ ունենալով բոլոր տարերքը, յաղթական գըտնովեցան ասմէն զարնովելուն՝ 50 օրվան ճամբորդութե մէջ :

Մոսկովները՝ իրենց երկրին մէջ, ու աւանկ կլինային մէջ՝ որուն իրենք արդէն վարժած էին, ու ամբողջաւ ըլլալով ամէն կերպ հարկաւոր եղած բաներով, ուսկից որ՝ եղանակին խառնութիւնը Ֆրանսընէրը զուրկ թողուցերէր, չիկըրցան առաջ երթալ, և ոչ իրենց կարծեցեալ յաղթունէն շահմը հանեցին :

Երկայարար Ֆրանսընի պատերազմական զօրքերը օրէ օր կըջատնան ու կըկարգադրվին, թշնամիին աչքին առջեւ :

Մեծ բանակը հիմա հարուստ ու առատ

քաղաքներու մէջ է, ու իր աշխատութեն կըհանգչիկոր : (Օրադր • Փարիս :)

Տօնաւ • 9 Յոննիսի :

Թագաւորը տեսնալով, թէ տեղակալ ճէնէնաւ Փուստըին հիւանդութիւնը քանի կերթանէ կըծանրանալոր, զինքը ազատ ըրաւ իր պաշտօնէն, ու անոր տեղը՝ Պարոն Դհիէլմանը դրաւ : (Օրադր • Կայսեր :)

Լէբի • 11 Յոննիսի :

Իմացանք որ զօրքերուն գլխաւոր ձմեռանոցը՝ Եւպատի փոխադրվերէ • բայց կը հաստատեն թէ հոն շատ ատեն պիտոր չի կենայ, և թէ Մառիէմպուռի պիտոր փոխադրվի :

Դաշնակից զօրքերուն մեծ մասը՝ Վիսթօլային վրայ աղէկ դիրք ձեռք ձգած է, ու ամուր բերդերով պաշտպանած է : (Գաղէն • Քրան :)

Ճէն • 12 Յոննիսի :

Մէկ քանի օր է որ շատ Ֆրանսըն զօրքեր անցան ասկից : Աս զինուորները շատ մեծ խնդութիւն ու զոհարձութե պատերազմ կերթանկոր • ու կըբաղան սահաթմը առաջ մեծ բանակը հասնիլ, որպէս զի անոնց աշխատութե ու փառացը իրենք ալ հաղորդըլան : (Օրադր • Կայսեր :)

Պ Ա Վ Ի Ե Ռ Ա :

Խաբառ • 13 Յոննիսի :

Մէկ լիւրիկեցի պադգալութեմը (1) մէկաւոր հոս հասաւ, որ 1100 մարդէն աւելի կար • ու շուտով ճամբայելաւ մեծ բանակը երթալու համար : Ու կըսեն թէ բաղմունքի առապաներու ալ պիտոր երթալ մեծ բանակը՝ գալիս զօրքերուն համար :

Մէկ կարեւր գունդմը Ֆրանսըն ու դա

(1) Պարտաւթի կըսվի ան գունդը զինուորներուն՝ որ սովորաբար 1000 կմ 1010 հոգույ կըբաղկանայ • բայց աւելի կմ պա, կաս ալ կըրնայ ըլլալ, ինչպէս ասիկայ՝ որ 1100 է :

ընան

լիան զօրքերու հասաւ ասօր, որոնք շուտով մեծ բանակը կերթան: (Օրագր. Կայս:)

Աւետարան • 17 Յոսիֆի:

Ֆրանսիացիներն աս վերջի ժողոված զօրքերուն թիւը՝ 550 հազարի կը հասնին. առանց ասոնց մէջ համբարու Սպանիա եղած զօրքերը, ու մեծ բանակը:

Բայց 'ի 30 հազար զօրքէն՝ որոնց հրամայօղը Ճէնէնալ Կոնէրէնէն, մէկ մեծ գունդմաւ՝ Ամպուռի կը ժողովելիոր, Էլ պան պահելու համար:

Մէկ ուրիշ պահապան գունդմաւ պիտոր պատրաստովի, Մակոնցաի, Վէսէլի, ու Էռֆուռգհի քովերը. ու կըսեն թէ աս գունդին հրամայօղը, Ռափուէլի մառէշալ Տուգան պիտոր ըլլայ: (Նոյն Օրագր.:

Տ Ե Ր Ո Ւ Թ Ի Ի Ն

Վիզիտացի:

Մտաւարան • 24 Յոսիֆի:

Թագաւորը միայն ունէր որ Մոնթեֆօնի բերդը երթայ՝ ու քանի մը օր հոն կենայ, որպէս զի որս ընելով զբօսնու. բայց երբոր խմացաւ իրեն դէմ եղած դաւադրութիւնը՝ Ֆէնտը, իրեն մայրաքաղաքը դարձաւ: Ասիկց ետեւ մենք՝ մեր պարիսպներուն մէջ, կը վայելէնք իւր մեր թագաւորը՝ ու ամմէն կարգի՝ ու ամմէն աստիճանի մէջ եղած Տէրութեան ձեռքը, ամենայն կերպով կը ջանան յայտնելու իրենց յարուստը ու իրենց սէրը՝ որ ունին թագաւորին վրայ:

Տէրութիւնը՝ դեռ բանմը չկայանեց աս մեծ զիպուածիս վրայ, որուն կըստանին ամմէն ժողովուրդը: Կերենայ թէ չուզէր յայտնել մինչև որ քննութիւնը ու դատարանը չկըմըննայ:

29 ին:

Հրաման դնաց մեր տէրութեան մէջ եղած շատ գունդերուն, որ ճամբայ ելլան ու դէպ 'ի Մոսկովստանի սահմանադրութիւնները երթան:

Վէննայի վերջի խապարները՝ կը յիշեցը:

39
նեն աւագրիայի կապիկէզդին հրամանները՝ որ տըւերէ զանազան գունդերու: Ահա հաստան երթալու համար. որպէս զի Բրինչիքէ Ըզվառգցէմպէնի զօրքեր զօրացընեն: (Օրագր. Փաբիլու:)

Ն Ե Մ Յ Ե Ս Տ Ա Ն

Վէննա • 28 Յոսիֆի:

Տէրութեան վերջի խորհուրդին մէջ ամմէն պաշտօնատարները գըտնելեցան, ու Կայսրը նախագահ եղաւ, և վճռովեցաւ՝ որ հիշմէկ նկատուամը չի կըմնայ աւրել կամ այլ լայնէլ ան դաշնադրութիւնը՝ որ Ֆրանսայի ու Աւագրիայի Կայսերութեանց մէջ եղած է: Եւ թէ երկու Տէրութիւնալ մէկ մէկու օգնութիւն հասնին՝ ինչպէս որ պարագայները կը պահանջեն:

Ասկէ դատ վճռովեցաւ, որ Աւագրիայի Ֆրանսիացիներն աւաւ օգնական զօրքերուն թիւը ըցվի. և թէ քօնթէ Մգաթիօնը առանց ուշանալու բանակը երթայ. որպէս զի հոգայ ու տեղը լեցընէ ան ամմէն զօրաց պակսութեանը՝ որնոր երկայն պատերազմը ու արտաքոյ կարգի ցուրտ պատերազմը:

Քօնթէ Մգաթիօնը ընդարձակ իշխանութիւն ունենայ այնչափ ստակ խորհուրդ, որչափ որ ինքը հարկաւոր կըսեսէ: որպէս զի զօրքերուն հարկաւոր եղած բաները չուշանան:

Անանկ խօսք կայ թէ շատ մեծ բաղմունքի զօրքերու պիտոր ժողովելի չուտով որչափ որ կարելի է, Աւագրիայի Տէրութեանց մէջ:

Աս ալ կըսեն թէ քիչ ատենական մէջ, շատ մեծ զօրաժողովը պիտոր ըլլայ:

Կայսրը՝ թէպէտեւ բոլորովն առողջացաւ իր հիւանդութիւնը, բայց դեռ դուրս չէլաւ:

Կենդանեաց մէջ ընկած տարափոխիկ հիւանդութիւնը որ ակրերէր, հիմայ բոլորովն դադարեցաւ:

30 ին:

Շատ մեծ փութով մեր զինուորական պատրաստութիւնները կը տեսնանք իւր: Ֆէլտ մառէշալ Բրինչիքէ Ըզվառգցէմպէնի շոր:

նոր օգնական զօրք պիտոր ընդունի, որնս զի իրեն յակի եղած զօրքերուն թիւը կա, տարեալ լըցվի: Աս Ճէնէալը Վիգօլա պիտոր մօտենայ, որ աղէկ ձմերանցներ դանայ. ու միանգամայն բոլոր ձմերվանս մէջ՝ Վարսավիային հիւսիսային կողմի սահ մանագլուխները պաշտպանէ, ընդդէմ ո՛ր և իցէ յարձակման Մոսկովներուն: Իր հա զորդակցութիւն եօթներորդ դունդին հետ, ու Բրուսսիայի մէջ եղաց զօրքերուն հետ, դեռ կըրթած չէ:

Փ Ր Ա Ն Ս Ա.

Արդերքամ • 30 Յանւարի:

Իրէկ ժողովմը եղաւ հոս. ու թուղթմը խըրկըվեցաւ Նաբօլէոնի կայսեր. մենք աս թղթին մէջն գրածը դեռ չենք գիտեր. բայց գիտենք որ Ամգէրտամ քաղաքը կըն ծայէ Նաբօլէոնին մէկ դունդմը որսորդական ձիաւորներու՝ հանդերձ ամենայն պիտայիւք. և աս դունդը՝ բոլոր բաժնին մէջ ժողվելու զօրքերուն մասը պիտոր ըլլայ: Նմանապէս ուրիշ քաղաքներնալ, դէ զերնալ, նոյն նախանձը ու նոյն ջանքը պիտոր ջըցընեն:

Աս մեծ Տէրուէ հետ միացեալ քաղաքները՝ իրմէ չեն բաժնըվիր: Փարիզու բնա կիշները, Հոռմայու ու Ամդէրտամի, նոյն սիրտը ու նոյն խորհուրդը ունին՝ ինչ որ աս մեծ տէրութիւնը ունի: Ամենքը ֆրանսըդեն, ամենքը հպատակ են մեծ Նաբօլէոնին: Հիշ մէկ տէրութե մէջ պէտք չէ բաղձալ՝ որ Խնկիւղի զօրութիւնը կարողութիւնը կոտրի, ինչպէս որ Օլանտայու մէջ:

Ճէնէալ Եօռքին ըրած մասնութիւնը՝ շատ մեծ սոսկումը պատճառեց աստեղը: Աս մասնութիւն մէջ աղէկ իմացվեցաւ ու կիին զօրութիւն՝ ու Խնկիւղէաւային ապա կանտութիւն. և ամեն Օլանտը թշնամի պիտոր ըլլայ աս տէրութե հետ, որնոր շատոնցմէ կուղէր ամենայն կերպով կոր ծանեւ վաճառականութիւն՝ հին միացեալ քաղաքներուն: (Գաղէն. Քրանս:)

Նեյցա • 30 Յանւարի:

Տէրուէ պարոն Մառէշիալ Մասսէնան, Ռիվօլի Տուգան Լէն. յետ 15 օր Անդիպօ քաղաքը կենալուն, էրէկ առաւօտ սահալ թը 9 ին՝ աս քաղաքս հատաւ, ձմեռվան մէկ մասը հոս անցներու ու իր աւօղըութիւնը հաստատելու համար: Իրեն քաղաքացիքը շատ մեծ պատուով ընդունեցան զինքը, ինչպէս որ կըվայէր մէկ քաջ զորապետի մը: (Բօտտիէն (Թոտտիէն):)

Փարէլ • 21 Յանւարի:

Նաբօլէոնի կայսրը ու կայսերուհին երեք շաբթի օր ֆօնդէնէսլօ գային, իրիկունը հոն հասան: Կերենայ թէ միտք ունին օրերով հոն կենալու. և կըսեն թէ աս կիրակի պաշտօնատարները հոն պիտոր ժողվելն խորհուրդ ընելու համար:

25 ին:

Ընծայեցին Նաբօլէոնի կայսեր,

Լիօն քաղաքը՝ զինեալ «Իսահել ձիաւորներ	թիւ. 120:
Կան քաղաքը	50:
Ամիան քաղաքը	30:
Անժէո քաղաքը	45:
Մէջ քաղաքը	25:
Մէջին գեղերը	4:
Լիէժի քաղաքը	50:
Պուլս քաղաքը	20:
Նանդ քաղաքը	50:
Մէզիէո քաղաքը	3:
Օքսէո քաղաքը	6:
Ման քաղաքը	10:
Մօնի գեղերը	6:
(Համաձայեալ Մօնիէօնին:)	

Մառուոնէն կըդրեն մեղի, թէ Սանժէ Սալդէո անունով կինմը 3 աղջիկ տղայ մէկէն բերեր է. աս անձը 13 ամիս է որ, նոյնպէս 3 աղ մանչ զաւակ բերերէր: (Գաղէն. Քրանս:)

Աս գործքս՝ որ է պատմութի հիմնական ատենիս, տամըհինկ օրը մէյրը կըաղպի, ԻՎԷՆԵՏԻԿ ԻՎԱՆՍ ՍՐԲՈՅՆ ՂԱԶԱՐՈՒ: